

Euroopan unionin
osarahoittama

WORK & STAY

Työelämätulkki-malli maahanmuuttajille Kuusamon kaupunki

Esityksen sisältö

1. Johdanto: Taustaa W&S -hankkeesta ja tarpeesta
2. Hankkeen tulokset / Kuinka malli on toiminut hankkeen aikana?
3. Työelämätulkkimalli
 - Mallin perusidea
 - Kohderyhmä ja ohjaus palveluun
 - Palvelut
 - Prosessit
 - Palveluverkosto
 - Ohjauksen periaatteet
4. Tärkeät havainnot ja kehittämiskohteet

1. Johdanto: Miksi malli kehitettiin?

Taustaa Work & Stay -hankkeesta ja tarpeesta:

Kuusamon alueella asuu ja työskentelee paljon työkäisiä maahanmuuttajia ja vieraskielisiä. Osa on jo vakiintunut alueelle, kun taas toiset ovat vasta muuttamassa tänne asumaan tai töihin. Molemmilla ryhmillä voi olla haasteita työllistyä tai kehittää omaa uraansa suomalaisessa työelämässä.

Alueen työnantajille kansainvälinen rekrytointi voi tuntua monimutkaiselta ja vieraalta. Epävarmuus maahanmuuttajan palkkaamiseen liittyvistä käytännöistä voi herättää kysymyksiä siitä, miten rekrytointi ja työelämään integroituminen onnistuu.

Hankkeen tavoite:

- Nopeuttaa maahanmuuttajien kestävää työllistymistä ja urapolkuja.

Keskeiset toimenpiteet:

- Edistetään pääsyä avoimille työmarkkinoille, yrittäjyyteen tai koulutukseen
- Räätelöidään työmahdollisuuksia yhteistyössä työnantajien kanssa
- Varmistetaan saumaton palvelupolku työhön, koulutukseen tai muuhun tarkoituksenmukaiseen ratkaisuun.

Mallin ydin:

- Asiakkaan yksilöllisten tarpeiden huomioiminen
- Työnantajien tukeminen rekrytoinnissa ja sopivien työtehtävien tunnistamisessa

2. HANKKEEN TULOKSET 1/2024 - 11/2025

- **Henkilökohtainen ohjaus (maahanmuuttajia):**
 - Asiakasohjaukseen osallistui: 119 (100 hankeasiakkaita)
 - Kansalaisuuksia: 24
- **Ryhmäohjaus:**
 - Työhönvalmennus kotokoulussa / työvoimakoulutuksessa: 4
- **Työnantajien ohjaus:**
 - Työnantajien määrä: 26 (MaRa, puhtaus/kiinteistö, SOTE, teollisuus, kaupunki)
- **Infoa työnantajille:**
 - Info ja webinaari monikulttuurisesta ja monimuotoisesta työyhteisöstä: 2
- **Osallistuminen rekry-messuille: 4**
- **Lopputulos:**
 - Hankkeessa päättäessään n. 60% asiakkaista työssä, yrittäjänä tai koulutuksessa
 - [Vaikuttavuuden arvioinnin](#) mukaan
 - Työelämätulkkipalvelusta työllistyminen on jopa noin 10-30 %-yksikköä parempi vertailuaineistoihin nähden
 - Palvelu on toteutunut laskennallisesti keskimäärin 55 % edullisempänä kuin vastaava palvelu keskimääriin

ASIAKASMÄÄRÄ 1/2024 - 11/2025

KANSALAISUUS:	
EU/EFTA/ETA	21
Ukraina	21
Kongo	18
Venäjä	14
Thaimaa	12
Muut	33

LUPA / STATUS:	
Työperäinen oleskelu	29
Kiintiöpalkolainen	19
Tilapäinen suojelu	21
Oleskelu perhesiteen perusteella	24
EU-kansalaisen rekisteröinti	18

PALVELU:	
Alkukartoitus/CV/työhaku/työhakuvelvollisuus	74
Kouluhaku / tutkinnon tunnustaminen	41
Jalkautuminen töihin (haastattelusta jatkosopimukseen)	32
Jalkautuminen opintoihin	22
Työkokeilu	15
Palkkatuki/Kuntalisä	11
Yrittäjyydestä kiinnostunut	15
Ohjaus työterveystarkastukseen	3
Pelkkä korttikoulutus/kortti	26

3. MALLIN PERUSPERIAATTEET

Työelämätulkki maahanmuuttajille on vuoden 2026 alusta osa kaupungin Työllisyys-palvelupiste KIEPPIÄ.

Palvelu ei ole viranomaispalvelu, vaan se toimii sillanrakentajana työnhakijoiden ja työnantajien välillä. Palvelu on asiakkaan rinnalla kulkevaa ohjausta.

Palvelu tukee maahanmuuttajia työllistymisessä, osaamisen kehittämisessä ja tunnustamisessa sekä urasuunnittelussa. Lisäksi asiakas saa tukea suomalaisen työelämän pelisääntöjen ja työkuulttuurin ymmärtämisessä.

Palvelu tukee myös työnantajia maahanmuuttajien palkkaamiseen liittyvissä kysymyksissä, perehdytyksessä, työelämään jalkautumisessa sekä monikulttuurisen ja kielitietoisin työyhteisön kehittämisessä.

Työelämätulkin palvelu toimii yhteistyössä eri tahojen kanssa ja ohjaa tarvittaessa eteenpäin esimerkiksi yrittäjyyden edistämiseen, asettautumiseen, kotoutumiseen sekä tutkinnon tai pätevyyden hankkimiseen liittyvissä asioissa.

Työelämätulkillä on kokemusta eri kieli- ja kulttuuritaustoista tulevien henkilöiden ohjaamisesta kohti työelämää.

Palvelu on saatavilla suomeksi ja englanniksi. Tarvittaessa myös tulkkipalvelu on saatavilla.

3. Kohderyhmä ja ohjaus palveluun

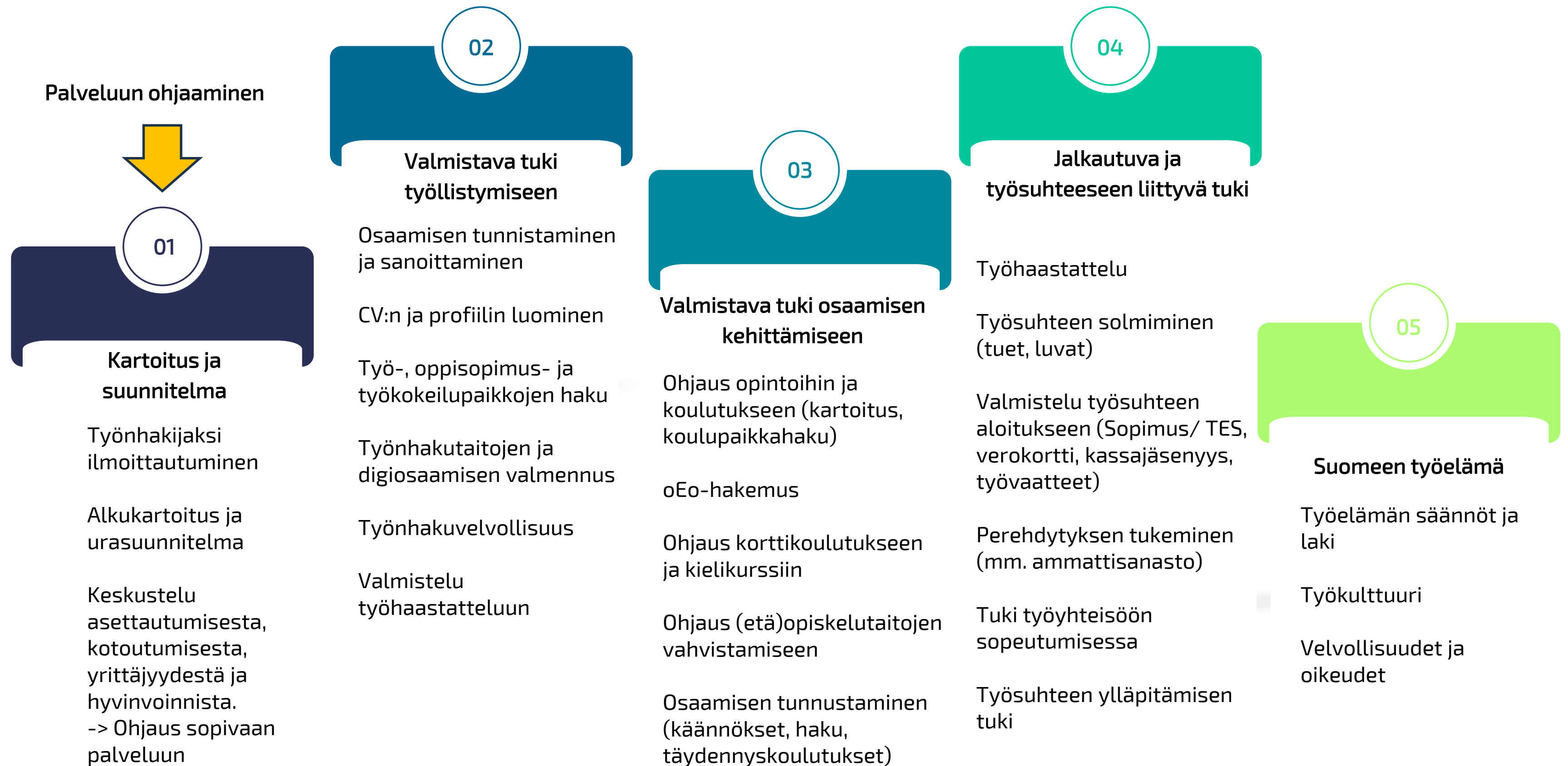
Kohderyhmä:

- Asiakas on maahanmuuttaja ja/tai vieraskielinen
- Asiakas asuu Kuusamossa tai on aidosti muuttamassa Kuusamoon asumaan tai töihin
- Asiakas on työikäinen (18–67-vuotias)
- Asiakkaalla on motivaatio kehittää itseään ja tehdä yhteistyötä työelämätulkin kanssa
- Asiakas on työkykyinen

Ohjaus palveluun:

Asiakas voidaan ohjata työelämätulkin palveluun työllisyys-, kotoutumis- sekä asettautumisohjaajan tai muun ammattilaisen toimesta. Tärkeää yhteistyötä asiakashankinnassa tehdään erityisesti **työllisyysohjaajien kanssa** silloin, kun asiakas on työnhakijana heidän palveluissaan. Asiakas voi tulla palveluun myös itsenäisesti matalalla kynnyksellä.

3. PALVELUT HENKILÖASIAKKAILLE

Ohjauksessa huomioidaan maahanmuuttajan yksilölliset tarpeet ja kiinnitetään erityistä huomioita kieleen ja työkuulttuuriin sekä niihin mahdollisesti liittyvien työllistymisen esteiden poistamiseen. Käytetään tarpeiden mukaisesti tulkkauspalveluita.

3. PALVELUT TYÖNANTAJILLE

06

Tuki rekrytoinnissa

Sopivien
työnhakijoiden ja
työpaikkojen
yhdistäminen

Tuki haastattelussa
ja työsuhteen
solmimisessa (tuet,
luvat, kortit,
todistukset/otteet)

07

Työsuhteen aloituksen ja ylläpidon tuki

Valmistelu
työsuhteen alkuun
(sopimus/ TES,
verokortti, tili,
työvaateet,
työnantajan
velvollisuus)

Perehdytyksen
tukeminen
(mm. selkokielenen
materiaali,
perehdytyksen
läpikäynti)

Työsuhteen
jatkuvuuden
varmistaminen

08

Tuki työyhteisölle

Tietoa monikulttuuri-
sesta ja
kielitietoisesta
työyhteisöstä.

Tuki työyhteisöön
sopeutumiseen,
maahanmuuttajan
rinnalla kulkeminen

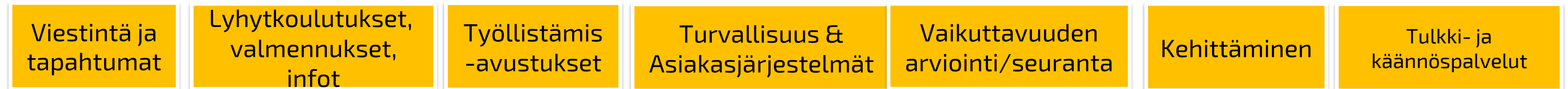
Haasteiden ratkaisu
työsuhteen aikana

Verkostoitumis- ja
infotapahtumat

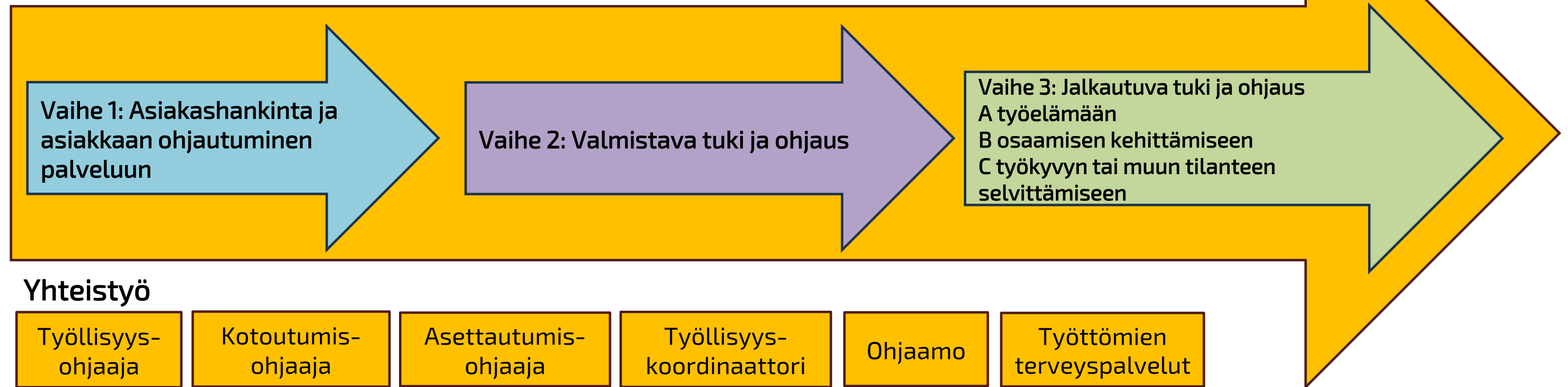

3. Ydinprosessi

Tukipalvelut/Mahdollistajat

Asiakaslähtöinen ohjausprosessi (henkilö- ja työnantaja-asiakkaat)

Yhteistyö

3. Asiakasprosessi

Vaihe 1: Asiakashankinta ja asiakkaan ohjautuminen palveluun

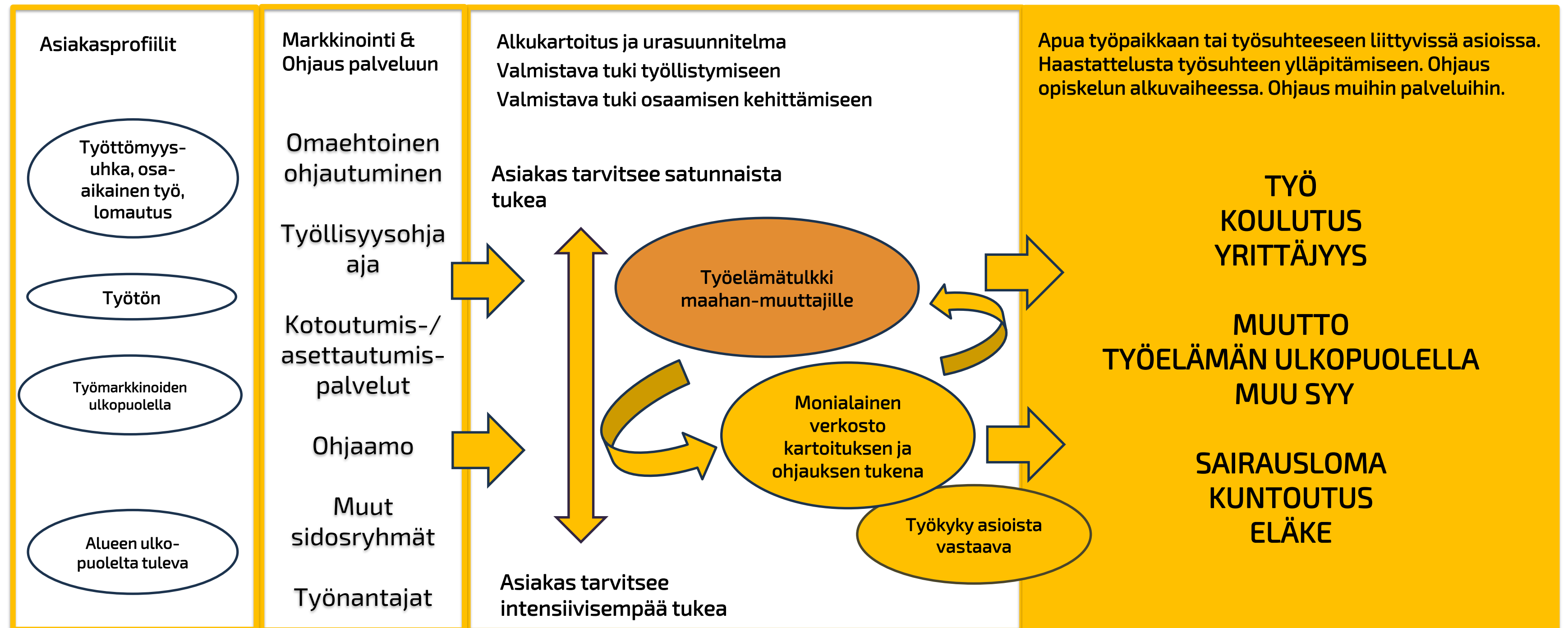
Palvelusta hyötyvän asiakkaan tunnistaminen

Vaihe 2: Valmistava tuki ja ohjaus

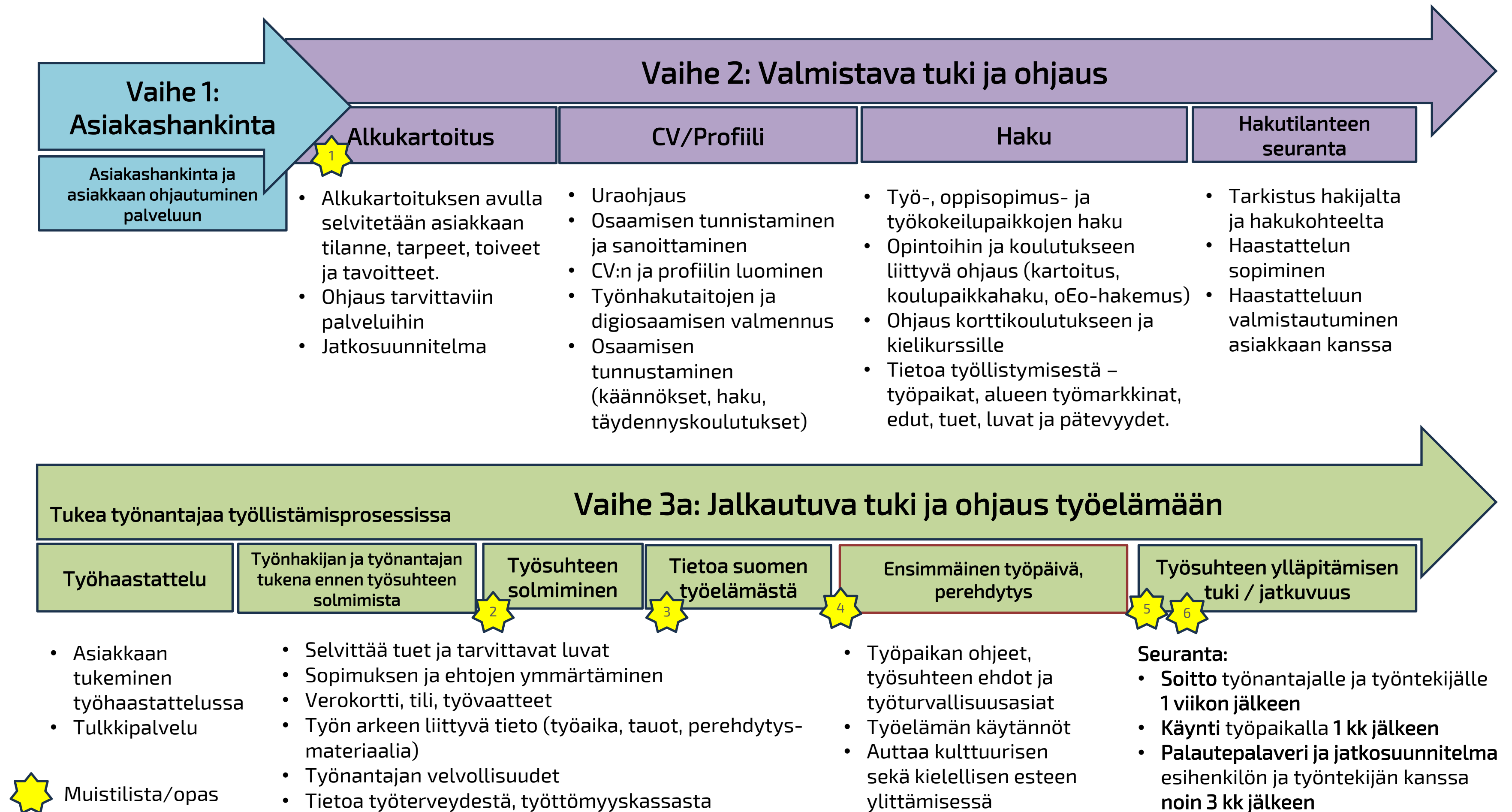
Asiakkaan tilanteen tunnistaminen ja palvelutarpeen arviointi, ohjaus

Vaihe 3: Jalkautuva tuki ja ohjaus

Syvällisempi tuki työnhakijalle (ja työnantajalle)

3. ASIAKASPROSESSI

3. OHJAUS PALVELUVERKOSTOON

Työnhakijaksi rekisteröityminen

Työllisyysohjaaja

Asiakas tarvitsee apua viranomaisasioissa: työnhakijaksi ilmoittautuminen, työllistymis- ja kotoutumissuunnitelman laadinta ja sopiminen, työttömyysetuuden hakeminen, työvoima-/kielikoulutuksiin hakeutuminen, starttirahan hakeminen.

Kotoutuminen

Kotoutumisohtaja

Asiakas tarvitsee tukea kotoutumisessa, kuten neuvontaa ja ohjausta arjen asioissa, palveluissa sekä yhteiskuntaan integroitumisessa.

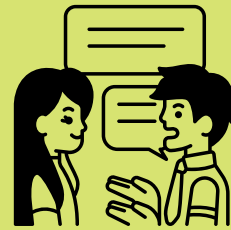
Asettautuminen

Asettautumisohtaja

Ohjaus tapahtuu erityisesti alkuvaiheessa, kun asiakas tarvitsee tukea Suomeen asettautumisessa esim. viranomaisasioissa, perheasioissa, vapaa-ajan harrastuksen löytämisessä.

Työelämätulkki

Asiakkaan rinnalla kulkeva ohjaus

- Valmistelevalle ohjaus kohti työelämää ja osaamisen kehittämistä
- Uraohjaus
- Tuki suomen työelämään (säännöt, kulttuuri, laki)
- Tuki työnantajalle työllistämisprosessissa
- Tuki kielitietoisien ja monikulttuurisen työyhteisön rakentamiseen

Työllistämistuet

Työllisyyskoordinaattori

Asiakas haluaa työllistyä ja hyödyntää työllistymisen kuntalisää työllistymisen tueksi, tai hän on alle 30-vuotias

Osaamisen kehittäminen

Opistot/SIMH-palvelu

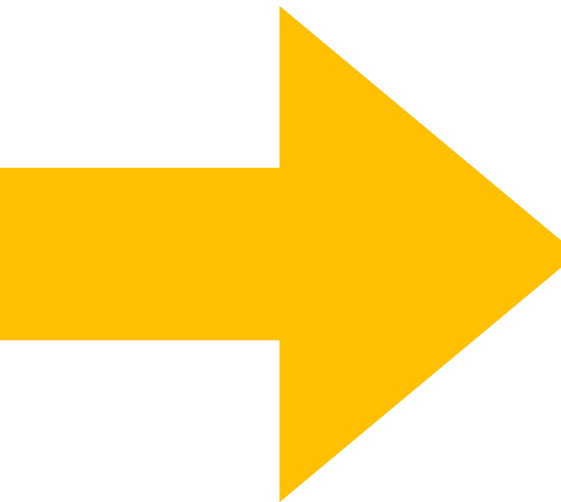
Ohjausta osaamisen kehittämiseen ja ulkomaisten tutkintojen tunnustamiseen.

Terveys

Työttömien terveystarkastus

Ohjaus tapahtuu, kun asiakkaan terveydentila voi vaikuttaa työllistymiseen tai kotoutumiseen. Terveystarkastuksessa arvioidaan hyvinvointi ja työkyky.

OPISKELU
TYÖ
MUUT PALVEUT

Yrittäjyys

Yritysneuvoja

Asiakas miettii yrityksen perustamista ja kaipaa kokonaisvaltaista tietoa ja sparrausta. Hän on kiinnostunut laatimaan liiketoiminta-suunnitelman. Haluaa kehittää yrittäjyystaitojaan.

3. OHJAUSINTENSITEETI

Tuen taso - Asiakkaan tilanne -
Ohjauksen sisältö - Työkalut

Neuvonta (matalalla kynnyksellä)

Hyvät työnhakuvalmiudet, hoitaa työhaun pääosin itse. Tarvitsee vain ensivaiheen yleistä neuvontaa ja apua palvelujen löytämisessä.

Asiakas hyödyntää tietoa itsenäisesti työhaun tueksi (mm. työmarkkinoista, koulutus-tarjonnasta, työnhakuportaaleista sekä yrittäjyydestä).

Työkalut: Infotilaisuudet, yksilöllinen tiedohaku ja neuvonta, verkkopalvelujen opastus, kielituki.

Kevyt tuki ja ohjaus

Työnhakuvalmiudet osittain kunnossa, mutta tarvitsee tukea joissakin vaiheissa (kieli tai kulttuurierot tuovat haasteita). Ohjaus sisältää useampia tapaamisia ja yksilöllistä neuvontaa työn-/koulun-hakemiseen, palveluihin pääsemiseen sekä työpaikalle siirtymiseen. Palvelutarpeen arviointi tarkentuu.

Työkalut: CV- ja profiilin laatimisen ohjaus, työnhakuvalmennus, kouluhakemustuki, ohjausta suomalaisesta työelämästä, digiohjaus, verkostojen hyödyntäminen, kielituki.

Intensiivinen tuki ja ohjaus

Asiakkaalla on monimutkainen tai pitkäaikainen palvelutarve. Työnhakuvalmiudet ovat puutteelliset, oma toiminnanohjaus heikko. Asiakas tarvitsee tukea urasuunnittelussa ja tavoitteiden toteuttamisessa. Ohjaus on koordinoivaa, sisältää useita tapaamisia. Voidaan hyödyntää useampia palveluja asiakkaan tilanteen mukaan. Tavoitteena on myös oman toimijuuden vahvistaminen.

Työkalut: työnhakuvalmennus, uraohjaus, työkokeilu, digivalmennus, ohjausta suomalaisesta työelämästä, perehdytyksen tuki, työsuhteen ylläpitämisen tuki, apu ongelmatilanteissa, kielituki.

20% asiakkaista

50% asiakkaista

30% asiakkaista

Ohjausintensiteetti kasvaa

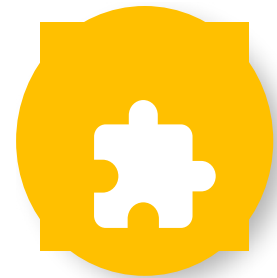
3. TYÖELÄMÄTULKIN OHJAUKSEN PERIAATTEET

Asiakastyön tavoitteet

asiakkaan

- työllistyminen tai opiskeluun pääsy
- integroituminen suomalaiseen työelämään
- työsuhteen ylläpitäminen
- toimijuuden ja motivaation vahvistaminen
- arjen hallinnan tukeminen

Asiakastyön toteutus

- kohtaaminen ja luottamuksen rakentaminen
- alkukartoitus ja tuen tarpeiden arviointi
- asiakassuunnitelman laatiminen
- ohjaus ja tuki
- sopivien palvelujen koordinointi
- asioiden etenemisen seuranta suunnitelman mukaisesti.

Työote

- valmentava ja kannustava
- yksilöllinen
- ratkaisukeskeinen
- toimijuutta vahvistava
- kulttuurisensitiivinen

Ohjauksen muotoja

- yksilöohjaus (työpaikalla tai Kiepissä)
- verkko-ohjaus (Teams, sähköposti, Whatsapp)
- ryhmäohjaus
- vertaistuki

Ohjausmenetelmät

- valmentava ohjaus (mm. työnhakuvalmennus)
- ratkaisukeskeiset menetelmät
- motivoiva haastattelu
- kielituki ja kulttuurinen ohjaus
- digitaaliset menetelmät

Ohjaaja asiantuntijana, tulkintakumppanina ja kohtajana

- ongelmanratkaisuorientaatio (esteiden poistaminen ja uuden toimintatavan tuottaminen)
- tutkiva orientaatio (asioiden ymmärtäminen)
- kannatteleva orientaatio (välitetään kiinnostusta, myötätuntoa ja keskittymistä)

3. TYÖELÄMÄTULKIN OSAAMINEN

Työelämätulkin rooli ei pysy ssamanlaisena koko ohjausprosessin ajan, vaan muokkautuu riippuen ohjauksen vaiheista ja ohjattavan tarpeista.

1 Ohjaus- ja valmennustaidot

Työnhaun tuen lisäksi maahanmuuttajien työllistymisen edistämisessä on tärkeää myös asiakkaiden motivaation rakentaminen, tavoitteiden asettaminen sekä itseohjautuvuuden ja toimijuuden vahvistaminen.

2 Vuorovaikutustaidot

Vuorovaikutustaidot ovat ratkaiseva osa asiakassuhteen ja luottamuksen rakentamista. Monille maahanmuuttajille luottamuksen rakentaminen julkisiin palveluihin on vaikeaa.

5 Kulttuurisensitiiviset taidot

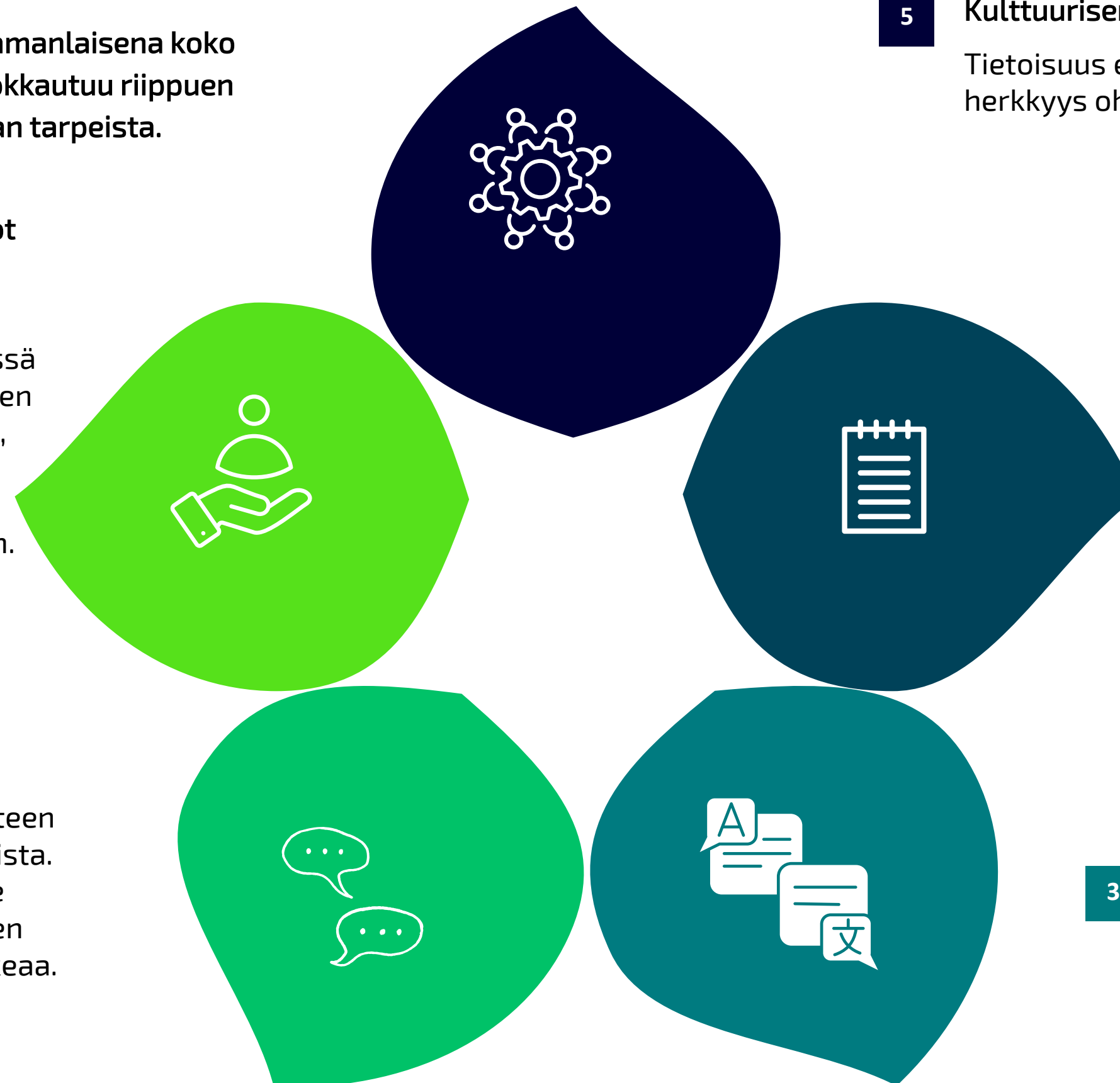
Tietoisuus eri kulttuureista ja herkkyys ohjaustilanteissa.

4 Verkostoitumistaidot

Työelämätulkillla on laaja verkosto. Verkostoitumistaidot ovat tärkeitä yhteistyössä työnantajien ja sidosryhmien kanssa sekä asiakkaan ohjaamisessa oikeisiin palveluihin.

3 Kielitaitoja

Työelämätulkin monikielisyys on olennainen osa työtä. Hän osaa myös selittää asiat selkokielellä ja hyödyntää tarvittaessa tulkkipalveluja.

3. TOIMIJUUDEN VAHVISTAMINEN MAAHANMUUTTAJIEN TYÖLLISYYSOHJAUKSESSA

Haaste: Haasteena voivat olla kielimuuri, puutteelliset digitaidot, vähäinen koulutustausta, oppimisvaikeudet sekä heikko toimijuus.

Selkokielen ja visuaalinen ohjaus

Autetaan ymmärtämään suomalaisen työelämän normit, odotukset ja käytännöt. Käytä selkokieltä, kuvia, videoita ja konkreettisia esimerkkejä.

Toiminnallinen ja kokemuksellinen oppiminen

Tuetaan asiakasta tekemään omia valintoja ja tavoitteita sekä toimimaan niiden eteen – näin hän kokee, että voi vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa.

Yksilöllinen tuki ja pienet askeleet

Jaetaan tavoitteet pieniin osiin ja edetään askel kerrallaan, jotta asiakas voi kokea onnistumisia matkan varrella.

Digituen integrointi

Digituki on osa työllistymisen polkua, jossa asiakas oppii ja vahvistaa omaa toimijuuttaan. Tuki kannattaa aloittaa heti kotoutumisen alkuvaiheessa.

Kielitietoinen ohjaus

Varmistaa, että asiakas ymmärtää ohjeet ja pystyy osallistumaan. Tukee oppimista. Ehkäisee väärinkäsityksiä ja lisää luottamusta.

Vahvuuksien tunnistaminen

Tuetaan asiakasta tunnistamaan oma osaaminen ja sen soveltuvuus työmarkkinoille. Keskity siihen, mitä asiakas osaa ja haluaa oppia.

4. Tärkeät havainnot ja kehittämiskohteet

Palvelu tarjotaan matalalla kynnyksellä

Asiakas saa apua helposti ja nopeasti eri polkuja pitkin, ei vain työnhakijana. Hän pääsee myös suoraan palveluun. Selkeät ohjauskriteerit varmistavat, milloin ohjataan työelämätulkille.

Asiakkaan rinnalla kulkeminen

Prosessi voi olla pitkä ja monimutkainen. Työelämätulkin rinnalla kulkeminen varmistaa, ettei asiakas jää yksin ilman motivaatiota ja tukea. Näin vältetään tilanne, jossa asiakas siirtyy palvelusta toiseen ilman tuloksia.

Määritetään selkeät rajat ja ohjaus

Kuinka pitkään työelämätulkki kulkee asiakkaan rinnalla ja kuinka syvää tukea annetaan eri tilanteissa? Mihin ohjataan asiakkaat, joilla on heikentynyt työkyky vai puuttuva motivaatio? Heidät tarvitaan ohjata tarvittaessa muihin tukipalveluihin.

Verkostoyhteistyön vahvistaminen

Verkostoyhteistyötä vahvistetaan tiiviillä yhteistyöllä työllisyysohjaajien, kotoutumis- ja asettautumispalveluiden kanssa. Palveluita päivitetään jatkuvasti vastaamaan lakimuutoksiin ja muiden palveluiden sisältöjen muutoksiin.

Toimijuuden vahvistaminen

Asiakkaan toimijuutta vahvistetaan jo kotoutumisvaiheessa kehittämällä kieli-, kulttuuri- ja digitaidot, jotta hän voi toimia aktiivisestityönhaussa ja työpaikalla sekä hoitaa omat asiansa itsenäisesti. Ohjaus jatkuu perehdytyksen jälkeen, jotta asiakkaan toimijuus, kielitaito ja halu kehittää itseään vahvistuvat työssä.

4. Tärkeät havainnot ja kehittämiskohteet

Tiedojärjestelmä, raportointi, laatu ja vaikuttavuuden arviointi

- Ideaalitilanteessa monialainen **verkosto hyödyntäisi yhteistä tietojärjestelmää**, jossa asiakkaan tilanne ja eteneminen näkyvät kaikille. Jos järjestelmää ei ole, korostuu vastuutyöntekijän roolin selkeys sekä tiivis yhteistyö ja tiedonvaihto verkoston sisällä asiakkaan prosessin edetessä.
- Yhteinen tietojärjestelmä **helpottaisi raportointia**. Raportointi on tässä vaiheessa erityisen tärkeää, sillä se luo vahvan pohjan vaikuttavuuden arvioinnille ja uuden työelämätulkin työn seurannalle. Sen avulla voidaan tarkistaa ja monitoroida toiminnan tuloksia sekä kehittää palvelua kohti tarpeisiin vastaava kokonaisuutta.
- Raportoinnissa on tärkeää **seurata säännöllisesti samoja keskeisiä mittareita**, jotta toiminta pysyy läpinäkyvänä ja kehittyy. Näitä ovat mm. asiakasmäärä, asiakkaiden eteneminen prosessissa ja palaute työnhakija- ja työnantaja-asiakkailta sekä sidosryhmiltä. Palautetta tarvitaan, jotta kehittämisideat voidaan hyödyntää toiminnan parantamiseksi.
- **Work & Stay –hankkeessa toteutettu vaikuttavuuden arvioinnin malli** toimii jatkossakin tärkeänä perustana työelämätulkkimallin kehittämisessä.

4. Tärkeät havainnot ja kehittämiskohteet

Viestintä ja asiakashankinta

Ratkaisevaa, jotta palvelut tunnetaan ja asiakkaat – maahanmuuttajat ja työnantajat – löytävät ne helposti.

Tämä edellyttää sidosryhmien perehdyttämistä, selkeää tietoa matalan kynnyksen palveluista ja jatkuvaa sisällön tuottamista, toimivia kanavia sekä yhteistyötä verkoston kanssa.

TEHTÄVÄNKUVA

Palvelun näkyvyyden varmistaminen

- Selkeä palvelutarjooma ja ohjaus asiakkaalle
- Asiakasviestintä matalalla kynnyksellä
- Viestintä työnantajille ja sidosryhmille

Tapahtumat ja verkostoituminen

- Tapahtumien järjestäminen ja tapahtumiin osallistuminen
- Yhteistyö verkoston kanssa

Viestintäkanavien ylläpito

- Kiepin nettisivut
- Instagram, Facebook
- Työmarkkinatori

**Euroopan unionin
osarahoittama**

WORK & STAY

**Työelämätulkin toiminta jatkuu Kiepissä.
Haluamme sinut mukaan verkostoon!**

**Työllisyyspalvelupiste Kieppi
Keskuskuja 6, 93600 Kuusamo
@kieppikuusamo
www.kieppikuusamo.fi**

